

PROGRAMUL NAȚIONAL
SERVICII DE ÎNGRIJIRE COPII
CU VÂRSTA PÂNĂ LA 3 ANI

CENTRUL
Parteneriat pentru
Dezvoltare

Ghidul privind inițierea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de tip familial

Chișinău, 2023

Cuprins

Cuvânt înainte!	3
Introducere.....	4
Ce profesie trebuie să deții pentru a presta serviciile de îngrijire alternative de tip familial?	5
Care sunt etapele pentru a înființa	10
serviciile de îngrijire alternative de tip familial?	10
I. Înregistrarea în sistemul de asigurări sociale și medicale	12
II. Pregătirea dosarului pentru a obține patenta de întreprinzător în domeniul serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de tip familial.....	15
III. Depunerea dosarului pentru eliberarea patentei	21
IV. Amenajarea spațiului pentru prestarea serviciului	24
V. Înregistrarea serviciilor alternative îngrijire a copiilor de tip familial	34
VI. Notificarea serviciilor alternative îngrijire a copiilor de tip familial	36
Desfășurarea serviciilor de îngrijire de tip familial	39
Cum se determină prețul pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor de tip familial?	47
ANEXE	50

Cuvânt înainte!

Începând cu anul 2022, în R. Moldova sunt reglementate serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani: (i) servicii alternative de îngrijire organizate de angajator la locul de muncă, (ii) servicii alternative de îngrijire a copiilor individualizată, și (iii) servicii alternative de îngrijire de tip familial.

Pentru a înțelege mai bine care sunt cerințele legale pentru prestarea fiecărui serviciu în parte, au fost elaborate o serie de 4 ghiduri care vin drept suport pentru profesioniștii și profesionistele care doresc să presteze astfel de servicii, cât și pentru părinții a căror copii vor beneficia de ele:

Volumul I- Ghidul privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor individualizate;
Volumul II- Ghidul privind serviciile alternative de îngrijire de tip familial;
Volumul III – Ghidul privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă;
Volumul IV- Ghidul pentru părinții a căror copii beneficiază de serviciile alternative de îngrijire a copiilor;

Prin urmare, prezentul ghid se referă la **Serviciile alternative de îngrijire de tip familial**, adesea numită și creșă la domiciliu, unde îngrijitorul/ îngrijitoarea de copii are în îngrijire mai mulți copii din familii diferite.

Dacă îți propui să prestezi servicii alternative de îngrijire de tip familial, acest ghid îți vine în ajutor pentru a înțelege dacă ești eligibil/ eligibilă pentru a presta acest serviciu și care sunt cerințele legale pentru a putea profesa în acest sector.

Introducere

Anul 2022 a fost un moment definitoriu pentru domeniul îngrijirii copiilor în Republica Moldova, marcând adoptarea [Legea Nr. 367/2022](#). Această lege a introdus trei tipuri de servicii alternative de îngrijire a copiilor, vizând copiii cu vârsta de până la 3 ani: (i) servicii alternative de îngrijire organizate de angajator la locul de muncă, (ii) servicii alternative de îngrijire a copiilor de tip familial, și (iii) servicii alternative de îngrijire a copiilor individualizate. Aceste servicii sunt menite să completeze, nu să înlocuiască, instituțiile de educație antepreșcolară și preșcolară, și nu sunt considerate forme de asistență socială.

Serviciile alternative de îngrijire a copiilor de tip familial reprezintă serviciile organizate la domiciliul/reședința temporară a îngrijitorului calificat/îngrijitoarei calificate de copii (*în continuare – îngrijitor/îngrijitoare*) pentru un număr limitat de copii, în conformitate cu art. 5 alin. (1) lit. c) și art. 9 din Legea nr. 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor.

Serviciile de îngrijire de tip familial se concentrează pe oferirea îngrijirii copiilor într-un mediu care imită atmosfera de acasă, adică într-un cadru familial sau o casă adaptată. Aceste servicii sunt personalizate, axate pe nevoile individuale ale fiecărui copil și pot include activități educative, recreative și de dezvoltare. Ele reprezintă o alternativă flexibilă și mai intimă față de îngrijirea instituționalizată, oferind copiilor o experiență mai personalizată și o atenție mai mare.

Prin Hotărârea Guvernului Nr. [572/2023](#), s-au aprobat regulamentele specifice pentru fiecare tip de serviciu de îngrijire. Aceste regulamente definesc standardele, procedurile și cerințele necesare pentru organizarea și funcționarea acestor servicii.

Ce profesie trebuie să deții pentru a presta serviciile de îngrijire alternative de tip familial?

Serviciile alternative de îngrijire a copiilor de tip familial pot fi prestate doar de un îngrijitor calificat/ îngrijitoare calificată de copii:

Îngrijitor calificat/ îngrijitoare calificată de copii – este o persoană fizică cu formare profesională, care posedă cunoștințe și abilități necesare de îngrijire a copilului cu vârsta de până la 3 ani, ce corespund cel puțin nivelului 3 al Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova, și care intenționează să desfășoare unul dintre tipurile de servicii alternative de îngrijire a copiilor, menționate la art. 5 din Legea nr. 367/2022.

Profesia de îngrijitor/îngrijitoare de copii este introdusă și în Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021), aprobat prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 11/2021, la grupa de bază 5311 - **Personal de îngrijire a copiilor**:

Codul ocupației	Tipul ocupației
531101	Guvernant/guvernantă
531102	Îngrijitor/ îngrijitoare de copii (dădacă)*
531103	Îngrijitor/ îngrijitoare de copii **

**Ocupația se referă la prestarea serviciilor de îngrijire a copiilor în creșe, grădinițe, instituții rezidențiale, centre comunitare de educație timpurie.*

**Ocupația se referă la prestarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor.*

Ca oricare altă profesie, cea de îngrijitor/îngrijitoare se bazează pe un standard ocupațional și de calificare bine definit, care stabilește cerințele și competențele necesare pentru a desfășura acest tip de muncă, și anume Standardul de calificare pentru îngrijitor/îngrijitoare de copii (Domeniul de formare profesională: 922 Îngrijirea Copiilor Și Tinerilor) și Standardul de ocupare pentru îngrijitor/ îngrijitoare de copii (Cod CORM: 531103). Acestea asigură un nivel minim de pregătire și cunoștințe în domeniul îngrijirii persoanelor, promovând astfel o îngrijire de calitate și sigură pentru beneficiari. Standardul ocupațional și de calificare pentru îngrijitor/îngrijitoare include aspecte precum:

- 1) Asigurarea integrității și securității copilului

- 2) Realizarea activităților de igienă corporală a copilului, inclusiv formarea deprinderilor de igienă corporală la copil
- 3) Menținerea condițiilor mediului favorabil sănătății copilului
- 4) Realizarea alimentației copilului
- 5) Contribuirea la formarea abilităților de bază ale copilului (abilități motrice, socio-emoționale, de comunicare, de comportament)
- 6) Realizarea activităților recreative și ludice
- 7) Acordarea primului ajutor în situații de urgență
- 8) Acordarea îngrijirilor copilului cu afecțiuni curente
- 9) Realizarea activităților de sprijin a copilului cu boli cronice/nevoi speciale

În Anexa 1 al prezentului ghid, vei putea găsi mai multe resurse informaționale care te vor ajuta să îți dezvolți capacitățile cu privire la subiectele menționate mai sus.

Cine **POATE** fi îngrijitor sau îngrijitoare de copii?

Este în drept să exercite profesia de îngrijitor sau îngrijitoare de copii persoana care îndeplinește toate condițiile de mai jos:

- ✓ este calificat/ă în domeniul îngrijirii copiilor cu vârsta de până la 3 ani*;
- ✓ are vârsta minimă de 16 ani;
- ✓ nu este condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții care ar face-o incompatibilă cu exercitarea activității de îngrijitor/îngrijitoare de copii;
- ✓ este aptă din punct de vedere medical și psihologic.

Se consideră că persoana este calificată în domeniul îngrijirii copiilor cu vârsta de până la 3 ani dacă atestă oricare din următoarele studii:

- a) studii superioare în domeniul educației, sănătății, asistenței sociale;
- b) studii profesionale tehnice secundare în domeniul educației, sănătății, asistenței sociale;
- c) certificat de studii gimnaziale/certificat de studii liceale/diploma de bacalaureat/atestat de studii medii de cultură generală/studii superioare sau un alt act de studii echivalent, recunoscut de autoritatea competentă și actul de studii ce confirmă specializarea în domeniul îngrijirii copiilor.

Important! Până la 17 mai 2025 persoanele pot activa în calitate de îngrijitor/îngrijitoare de copii fără calificarea în domeniul îngrijirii copiilor cu vârsta de până la 3 ani. Această perioadă este oferită ca una de tranziție pentru ca persoanele care nu au studii în domeniul *educației, sănătății sau asistenței sociale* pentru a reuși să absolvească cursurile specializate de îngrijire a copiilor.

Cine **NU POATE** fi îngrijitor sau îngrijitoare de copii?

Nu poate exercita profesia de îngrijitor sau îngrijitoare de copii persoana care se regăsește în cel puțin una dintre caracteristicile de mai jos:

X a fost condamnată pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei;

X locuiește împreună cu persoane care au fost condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei, conform declarației pe propria răspundere, în cazul serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate la domiciliul/reședința temporară a îngrijitorului/îngrijitoare;

X este decăzută din drepturile părintești prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă;

X suferă de boli transmisibile și/sau tulburări mintale;

X este dependentă de substanțe psihotrope sau stupefiante și/sau de plante ori substanțe cu proprietăți psihoactive; în cazul serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate la domiciliul/reședința temporară a îngrijitorului/îngrijitoare, prevederile se aplică și pentru membrii de familie sau alte persoane care locuiesc cu aceasta;

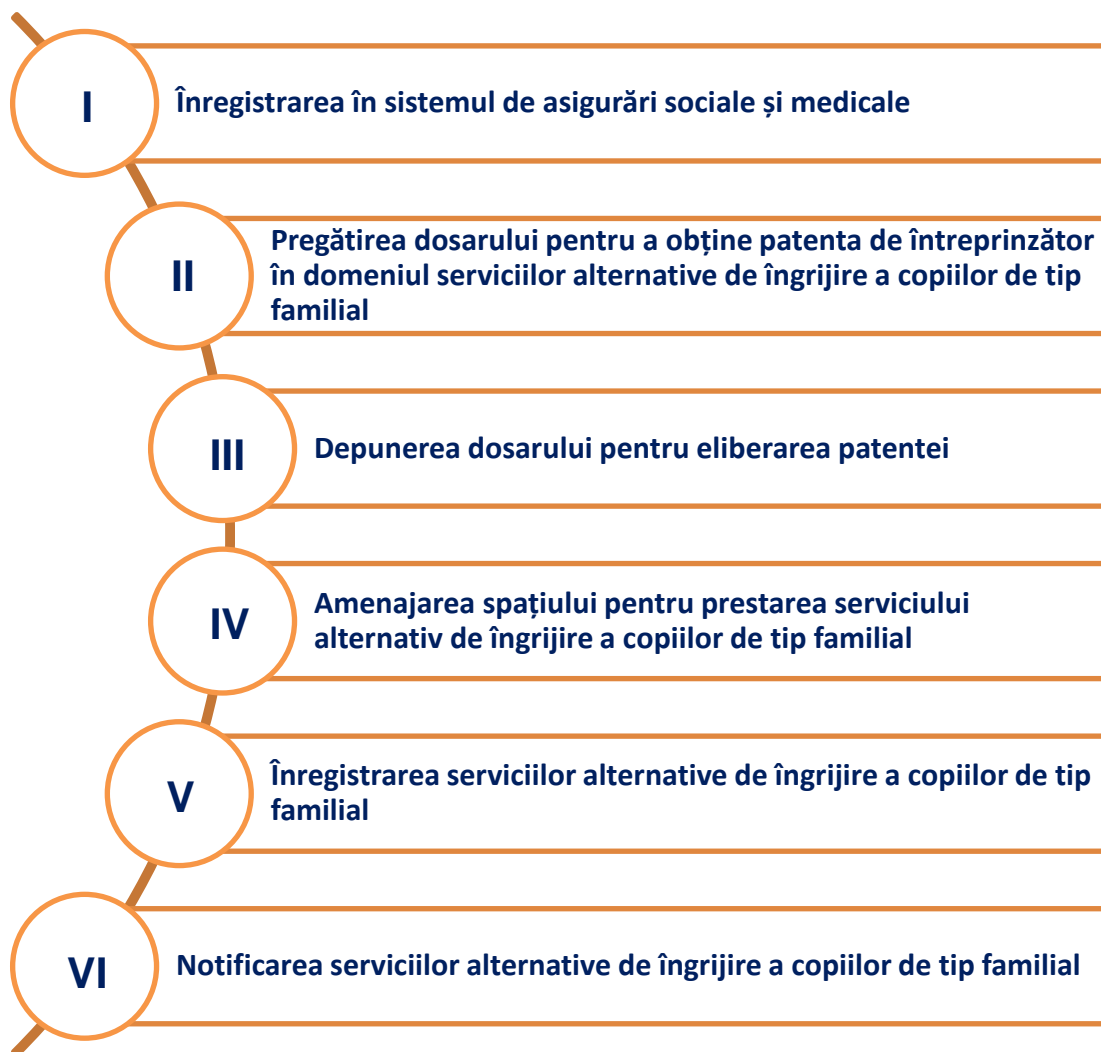
X a aplicat violență fizică sau psihică față de copii, caz documentat în modul corespunzător de autoritățile abilitate;

X în privința acesteia s-a aplicat, pe o durată stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă, interdicția de a desfășura activitate de îngrijitor/îngrijitoare, activitate didactică sau altă activitate ce presupune contactul direct cu copii;

X în privința acesteia a fost instituită măsura de ocrotire judiciară (curatelă, tutelă (art. 102-105 Cod Civil al RM, ocrotire provizorie(art. 97-101 Cod Civil al RM), mandat de ocrotire în viitor(art. 76-91 Cod Civil al RM), contract de asistență(art. 74, 75 Cod Civil al RM).

**Care sunt etapele pentru a înființa
serviciile de îngrijire alternative de tip familial?**

Pentru a oficializa serviciului alternativ de îngrijire a copiilor de tip familial îngrijitorul/îngrijitoarea de copii urmează să parcurgă câțiva pași, descriși în cele ce urmează:

I. Înregistrarea în sistemul de asigurări sociale și medicale

ASIGURAREA SOCIALĂ

Potrivit Legii 367/2022, în cazul serviciilor de alternative de îngrijire a copiilor de tip familial, îngrijitorii/ îngrijitoarele de copii activează în bază de *Patentă de întreprinzător*. Însă, înainte de a obține patenta de întreprinzător pentru prestarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de tip familial a copiilor, îngrijitorul/îngrijitoarea trebuie să se încadreze în sistemul asigurărilor sociale de stat, ținând cont de următoarele:

- ❖ Înregistrarea este obligatorie și se efectuează la structurile teritoriale ale CNAS în a căror rază se află domiciliul solicitantului.
- ❖ Calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.489/ 1999 privind sistemul public de asigurări sociale și Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul respectiv de gestiune. Cuantumul tarifului pentru titularii patentei de întreprinzător pentru anul 2024 va fi specificată în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul următor, care de regulă se adoptă în luna decembrie a fiecărui an.
- ❖ În anul 2023, pentru titularii patentei de întreprinzător contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxă fixă anuală) este de 14 700 lei. Suma lunară a contribuției constituie momentan 1225 lei.
- ❖ Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii sunt virate la codul IBAN - MD33TRGAAB12133001000000 (pentru anumite concretizări este recomandat să vă consultați cu funcționarii [CTAS](#)).

Beneficii

- ✓ Achitarea contribuției de asigurare socială de stat vă asigură dreptul la o pensie minimă și la un ajutor de deces prevăzute în legislație.
- ✓ Durata activității desfășurate în baza patentei se include în vechimea în muncă, cu condiția achitării contribuțiilor de asigurare socială de stat.

Important! De la plata contribuției de asigurări sociale în sumă fixă sunt scutiți pensionarii, persoanele cu dizabilități, precum și persoanele care sunt încadrate în sfera muncii. Acestea au statut de persoane asigurate.

ASIGURAREA OBLIGATORIE MEDICALĂ

Îngrijitorii/ îngrijitoarele de copii trebuie să se încadreze în sistemul de asigurare medicală obligatorie. Potrivit prevederilor [Anexei nr. 2 a Legii 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală](#), titularii de patentă de întreprinzător se asigură în mod individual, achitând primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în *sumă fixă*. Câteva aspecte pe care urmează să le rețineți:

- ❖ Asigurare obligatorie de asistență medicală se obține în baza statutului de asigurat în Sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală.
- ❖ Pentru atribuirea/schimbarea statutului de asigurat în Sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală este necesar să achitați prima pentru asigurare de asistență medicală obligatorie (la sediile [Companiei Naționale de Asigurări în Medicină](#)) și să solicitați schimbarea statutului de asigurat.
- ❖ Pentru anul 2023, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă constituie 12.636 de lei.
- ❖ Cuantumul acestei prime poate fi modificată pentru anul 2024, în funcție de deciziile autorităților, și va fi inclus în Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2024. ***Anual pentru cei care se asigură până la data de 31 martie este prevăzută o reducere de preț.***
- ❖ Titularii patentei de întreprinzător care concomitent fac parte din categoria persoanelor cu dizabilități severe, accentuate sau medii sau sunt concomitent și pensionari, nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă.

Important! Nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă la solicitarea patentei persoanele care sunt încadrate în sfera muncii, pensionarii, persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii. Acestea au statut de persoane asigurate.

**II. Pregătirea dosarului pentru a obține
patenta de întreprinzător în domeniul
serviciilor alternative de îngrijire a
copiilor de tip familial**

TAXA LUNARĂ PENTRU PATENTA DE ÎNTREPRINZĂTOR

Serviciile alternative de îngrijire a copiilor de tip familial sunt incluse la poziția 2.53 din Anexa Legii 93/1998 cu privire la patenta de îngrijitor.

- ❖ Cuantumul taxei lunare pentru acest gen de activitate este de 200 MDL per lună pentru mun. Chișinău, Bălți, Bender și Tiraspol, iar pentru celelalte municipii și orașe din țară se va achita 150 MDL per lună. Pentru localitățile rurale, taxa lunară pentru patenta în baza acestui gen de activitate constituie suma de 100 MDL per lună.
- ❖ Unele categorii de populație pot beneficia de anumite reduceri:
 - a) pentru persoanele cu dizabilități sever/accentuate - cu 20% din taxa stabilită;
 - b) pentru persoanele care sânt la evidență la oficiile forței de muncă și nu au fost plasate în câmpul muncii în decursul a 6 luni - cu 15% din taxa stabilită (din această categorie nu fac parte persoanele care au refuzat locul de muncă propus). Înlesnirea în cauză se acordă pe un an de la data depunerii cererii pentru primirea patentei;
 - c) pentru persoanele care întrețin membri ai familiei inapți pentru muncă pe motiv de vârstă sau de sănătate:
 - pentru studenți și pensionari - cu 20% din taxa stabilită
 - 4-6 membri ai familiei - cu 20% din taxa stabilită
 - 7-9 membri ai familiei - cu 30% din taxa stabilită
 - 10 sau mai mulți membri ai familiei - cu 40% din taxa stabilită.

PACHETUL DE DOCUMENTE NECESARE

Pentru a solicita eliberarea patentei pentru desfășurarea activității de îngrijitor/îngrijitoare, urmează să anexați la cerere o serie de documente, după cum urmează:

❖ documentul ce atestă calificarea de îngrijitor/îngrijitoare

Până la date de 17 mai 2025 se va prezenta un document de studii ce corespunde cel puțin nivelului 3 al Cadrului național al calificărilor, la caz este minim un certificat de studii gimnaziale.

După 17 mai 2025 se va prezenta unul din următoarele documente:

- a) *diploma studii superioare în domeniul educației, sănătății, asistenței sociale;*
- b) *diploma de studii profesionale tehnice secundare în domeniul educației, sănătății, asistenței sociale;*
- c) *actul de studii ce confirmă specializarea în domeniul îngrijirii copiilor, pentru cei ce dețin doar certificat de studii gimnaziale/certificat de studii liceale/diploma de bacalaureat/atestat de studii medii de cultură generală/studii superioare în alte domenii decât cele menționate la pct.a) și b) sau un alt act de studii echivalent, recunoscut de autoritatea competentă.*

❖ fișa medicală individuală cu rezultatele examenelor medicale și cele de laborator

Pentru a obține fișa medicală, este necesar să programați o vizită la medicul de familie. Acesta va evalua starea de sănătate prin intermediul unui examen fizic, a analizelor de laborator, precum și a concluziilor medicale a specialiștilor, iar ulterior va elibera certificatul medical corespunzător. Concluzia medicală cu referință se eliberează de către medicul de familie conform adevărinței medicale (Formular nr. 086/e), aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 828 din 31.10.2011 “Cu privire la aprobarea formularelor de evidență medicală primară”. Fișa medicală se eliberează în mod gratuit.

❖ cazierul judiciar și cazierul contravențional

Cazierul judiciar/ contravențional îl puteți solicita online, pe [Portalul Serviciilor Publice](#) sau la sediul Serviciii Tehnologii Informaționale (STI) al Ministerului Afacerilor Interne (MAI), inclusiv la Inspectoratele raionale de poliție. În cazul solicitării online, este necesar să completați o [cerere electronică](#) în care să indicați datele de identitate și Codul Personal (IDNP). Sistemul va identifica de sine stătător datele din Registrul de stat al populației. Achitarea serviciului se face online, prin intermediul MPay. Costul

pentru eliberarea cazierului timp de o zi este de 60 de lei, iar timp de zece zile lucrătoare - 30 lei.

Actul va fi eliberat conform opțiunii pe care ați selectat-o în timpul depunerii cererii.

Varianta digitală a serviciului poate fi descărcată în Cabinetul personal al cetățeanului (MCabinet): <https://mcabinet.gov.md/ro>. Eliberarea certificatului în format fizic se va face la ghișeul emitentului sau inspectoratului de poliție teritorial, fiind necesar să vă prezentați personal sau o persoană mandatată. Cazierul poate fi livrat atât în Moldova, cât și în străinătate, direct la ușă, prin intermediul serviciului guvernamental de livrare MDelivery (<https://mdelivery.gov.md/>), fără a fi necesară prezentarea la ghișeul emitentului.

❖ **declarația pe propria răspundere că nu este decăzută din drepturile părintești printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă**

Un model al acestei declarații puteți găsi în Anexa nr. 5 a HG nr. 572/2023 și în anexa nr. 5 al prezentului ghid ,sau puteți formula și întocmi de sine stătător această declarație, la momentul depunerii cererii și actelor necesare pentru eliberarea patentei de întreprinzător.

❖ **documentele confirmative de achitare a contribuției de asigurare socială de stat pentru întreaga perioadă solicitată de desfășurare a activității în baza patentei de întreprinzător**

Statutul de persoană asigurată în sistemul public de asigurări sociale poate fi confirmată prin unul din următoarele documente:

- a) confirmarea achitării contribuției de asigurări sociale în sumă fixă.
- b) certificatul de la locul de muncă,
- c) legitimația de pensionar sau de persoană cu dizabilitate

❖ **documentele ce confirmă statutul de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală**

Statutul de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală poate fi confirmată prin unul din următoarele documente:

- a) confirmarea achitării primei de asigurare medicală în sumă fixă,
- b) certificatul de la locul de muncă,
- c) legitimația de pensionar sau de persoană cu dizabilitate

❖ copia de pe extrasul din registrul bunurilor imobile sau, după caz, de pe contractul de locațiune a imobilului care va fi folosit în cadrul activității respective.

Extrasul din Registrul bunurilor imobile este informația oficială eliberată de [Agentia servicii Publice](#) care va confirma dreptul de proprietate asupra bunului imobil unde urmează a se desfășura serviciile de îngrijire

Cererea de solicitare a extrasului din Registrul bunurilor imobile a poate fi depusă prin două modalități:

- 1) online pe [Portalul Serviciilor Publice](#) ;
- 2) la ghișeu din cadrul Centrului Multifuncțional al ASP din raza serviciului cadastral teritorial unde se află imobilul.

Serviciul online este accesibil atât pentru persoanele deținătoare de semnătură electronică/sau mobilă cât și pentru cetățenii ce nu dețin identitate electronică.

Persoanele deținătoare de semnătură electronică/sau mobilă prin autentificarea în sistem vor semna cererea electronic și pot recepționa documentele exclusiv în format electronic din Portalul cetățeanului ([MCabinet](#)) sau pot comanda documentele cu livrare la ușă prin intermediul serviciul guvernamental [MDelivery](#)..

Persoanele fizice în calitate de proprietari ai bunurilor sale imobile care nu dețin identitate electronică, pot depune cererea online neautenticându-se și solicita livrarea pe suport de hârtie prin intermediul serviciului guvernamental de livrare [MDelivery](#) sau pot ridica documentul la ghișeu Centrului Multifuncțional, iar persoanele împuternicite prin procură de la notar precum și alte categorii de solicitanți pot depune cererea online, dar la eliberarea documentului se vor prezenta obligatoriu la ghișeu Centrului Multifuncțional pentru a-și autentifica identitatea prin prezentarea buletinului de identitate și după caz prezentarea altor acte confirmative în original.

Programarea prealabilă pentru solicitarea serviciilor în subdiviziunile teritoriale ale ASP este disponibilă accesând link-ul:

<https://programare.asp.gov.md/qwebbook/index.jsp?lang=ro>

- ❖ **declarația pe proprie răspundere că nu locuiește împreună cu persoane care au fost condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra libertății, cinstei și demnității persoanei.**

Un model al acestei declarații puteți găsi în Anexa nr. 5 a HG nr. 572/2023 și în Anexa nr. 4 al prezentului ghid sau puteți formula și întocmi de sinestătător această declarație, la momentul depunerii cererii și actelor necesare pentru eliberarea patentei de întreprinzător.

- ❖ **fotografie 3x4**

UTIL

Ce trebuie să cunoști despre Semnătura Mobilă/Electronică?

Cu Semnătura Mobilă sau Electronică puteți utiliza telefonul mobil ca pe un buletin de identitate pentru a semna online orice document, fie că este vorba de un contract, cerere sau declarație. Aceasta vă scutește de la deplasare la oficiile și ghișeele prestatorilor de servicii și documente.

Activarea semnăturii mobile

Pentru a activa semnătura mobilă consultați operatorul Dvs. de telefonie mobilă. Puteți alege diverse pachete cu numărul de semnături optime pentru Dvs.

- Moldcell - www.moldcell.md
- Orange - www.orange.md

Semnătura electronică poate fi obținută de la următorii prestatori de servicii de certificare:

- I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, accesează [aici](#)
- I.P. „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, accesează [aici](#)
- I.M. Orange Moldova S.A., accesează [aici](#)
- I.M. Moldcell S.A., accesează [aici](#)
- I.P. Agenția Servicii Publice, accesează [aici](#)

Accesarea serviciilor electronice cu ajutorul telefonului mobil e foarte simplă:

1. Indicați numărul de telefon pentru care ați activat semnătura electronică.
2. Pe telefonul mobil veți primi o solicitare de verificare a identității sau de semnare a unui document electronic, pe care o puteți accepta sau refuza.
3. Totodată, telefonul vă va afișa un cod de verificare, pe care îl comparați cu cel afișat de MPass sau MSign.
4. Pentru a accepta solicitarea, tastați codul PIN al semnăturii mobile, pe care îl cunoașteți doar Dvs.

III. Depunerea dosarului pentru eliberarea patentei

Odată colectate documentele necesare pentru obținerea patentei, urmează a fi depusă o cerere pentru eliberarea acesteia.

❖ Cererea pentru eliberarea patentei de întreprinzător puteți să o depuneți:

1) online, prin autentificarea în cadrul SIA „Cabinetul personal al contribuabilului” de pe pagina oficială www.sfs.md și accesarea serviciului „e-Cerere”, modulul „Gestionarea patentelor de întreprinzător”.

2) la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază aveți domiciliul sau preconizați să desfășurați activitatea.

3) la primăria în a cărei rază de administrare intenționați să desfășurați activitatea în baza patentei, în cazul în care în localitatea respectivă nu este amplasată subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat și aceasta este valabilă numai pe teritoriul administrat de primăria care a eliberat-o.

❖ În cerere veți indica:

- prenumele, numele și domiciliul;
- genul de activitate de întreprinzător pentru exercitarea căreia solicitați eliberarea sau prelungirea patentei;
- locul de desfășurare a activității în baza patentei pentru cazurile în care condiția respectivă se reglementează;
- durata patentei;

La cererea de eliberare a patentei veți anexa documentele menționate anterior.

❖ Dosarul recepționat se va examina timp de 3 zile.

❖ Patenta se eliberează sau se prelungeste pe durata de o lună sau, la dorință, pe o durată mai mare.

❖ Pentru prelungirea patentei se urmează aceeași procedură ca și pentru eliberarea inițială. Schimbarea patentei se efectuează și în cazul în care titularul ei și-a schimbat numele și/sau prenumele, domiciliul sau locul de desfășurare a activității indicate în patentă.

Important! Sunt câteva aspecte ce țin de patenta de întreprinzător pentru serviciile de îngrijire a copiilor:

- Îngrijitorului/îngrijitoarei i se permite desfășurarea activității în baza patentei de întreprinzător cu condiția ca veniturile obținute din prestarea serviciilor de îngrijire a copilului să nu depășească 300 000 de lei într-o perioadă de 12 luni consecutive
- Doi sau câțiva titulari de patente se pot asocia în scopul desfășurării în comun a activității de întreprinzător, în baza contractului de activitate în comun.
- Se interzice deținerea de către același titular a două sau mai multe patente valabile concomitent pentru același gen de activitate desfășurată în același loc, însă aveți posibilitatea să dețineți concomitent și altă patentă de întreprinzător, cum ar fi spre exemplu cea care permite desfășurarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor individualizată.
- Minorul care a atins vârsta de 16 ani poate fi recunoscut ca având capacitate de exercițiu deplină dacă lucrează în baza unui contract de muncă sau, cu încuviințarea părinților sau a reprezentantului legal, practică activitate de întreprinzător. Atribuirea capacității depline de exercițiu unui minor (emancipare) se efectuează prin hotărâre a autorității tutelare, cu încuviințarea ambilor părinți sau a reprezentantului legal, iar în lipsa unei astfel de încuviințări, prin hotărâre judecătorească. Astfel persoanele de 16 ani care doresc să practice această activitate, vor avea nevoie de să prezinte suplimentar un act administrativ din partea autorității tutelare, care reprezintă acordul părinților/reprezentanților legali pentru a desfășura această activitate de întreprinzător.

IV. Amenajarea spațiului pentru prestarea serviciului

ASPECTE GENERALE

- ❖ Spațiul, în care sunt prestate serviciile alternative de îngrijire a copiilor, trebuie să fie racordat la sistemul de gaze, energie electrică, apeduct și canalizare, apă potabilă și caldă curgătoare, încălzire, ventilare, internet.
 - ❖ Încăperea utilizată pentru organizarea Serviciului alternativ de îngrijire a copilului trebuie să includă:
 - a) spațiu amenajat pentru păstrarea individualizată a hainelor, încălțămintei de stradă și altor obiecte personale ale copiilor;
 - b) spațiu pentru activități;
 - c) spațiu pentru somn;
 - d) grup sanitar;
 - e) spațiu pentru alimentație.
- Se admite comasarea spațiilor pentru activități cu cea pentru somn cu respectarea suprafeței de 3,2 m² pentru un copil
- ❖ Folosirea aparatelor de aer condiționat/altor sisteme de ventilație sau climatizare se recomandă cu respectarea strictă a parametrilor de microclimat (viteza curenților de aer, temperatură, nivel de zgomot, frecvența de igienizare a filtrelor cu respectarea recomandărilor producătorului, precum și poziționarea acestora).
 - ❖ În caz de organizare a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor în spații, care sunt amplasate în zone cu poluare fonică și/sau poluarea aerului în spațiu și se constată depășirea normativelor stabilite pentru teritoriul zonei locative, prestatorul serviciului alternativ de îngrijire a copiilor trebuie să întreprindă acțiuni de izolare fonică a spațiului și va dota spațiile respective cu sistem de ventilație mecanică a aerului de tip flux-reflux.
 - ❖ Spațiul pentru activități și spațiul pentru alimentație se amenajează cu mese și scaune, dulapuri sau lăzi pentru jucării, cărți, materiale didactice caracteristice vârstei copiilor până la 3 ani.
 - ❖ Spațiile trebuie să fie accesibile fiecărui copil, inclusiv adaptate pentru copiii cu dizabilități, după caz. Accesibilizarea se asigură în special prin: căi de acces conform normativelor și standardelor naționale în construcție, adaptate la necesitățile persoanelor cu dizabilități; grupuri sanitare accesibile; uși și ascensoare

accesibile/largi; gresie și faianță nealunecoasă și cu reflecție perceptibilă de către persoanele cu dizabilități de vedere accentuate și medii.

- ❖ Copiii trebuie să fie într-un mediu fără a fi expuși fumului de tutun. Fumatul și utilizarea oricărui produs, care conține fabricat sau derivat din tutun, inclusiv țigări electronice, trabucuri, tutun fără fum și narghilea, este interzis în spațiile de îngrijire a copiilor sau în vecinătatea lor, în vehiculele utilizate pentru transportul copiilor, sau în timpul oricăror activități în aer liber respectând distanța de minimum 10 m și nu în vizorul copiilor.

➤ Mobilierul și echipamentul

Mobilierul și echipamentul pentru copii trebuie să fie:

- inofensiv pentru sănătatea acestora,
- să țină cont de specificul de organizare al procesului de îngrijire,
- să țină cont de talia copilului, sau care pot fi adaptate pentru utilizarea de către copii.
- să fie robuste, stabile și fără pericole care pot răni copiii (colțuri ascuțite), inclusiv margini ascuțite, vopsea pe bază de plumb sau care se exfoliază, rugină, cuie slăbite, așchii, proeminențe (cu excepția piulițelor și șuruburilor de pe părțile laterale ale pereților) și puncte de strângere și strivire,
- confecționate din materiale certificate și permise pentru copii, rezistente la acțiunea detergenților și substanțelor dezinfectante.
- fixat și asigurat cu mecanismelor nedetașabile.

➤ Particularitățile spațiilor în care va fi desfășurat serviciul

❖ Spațiu pentru activități:

Spațiul pentru activități va fi divizat conform vârstei copiilor: 0-12 luni și 1-3 ani și este necesar să fie separat prin bare de protecție, astfel încât să fie prevenit accesul copiilor de la 1 an către cei până la 1 an.

❖ Spațiu pentru somn

Dormitorul se dotează cu spații individuale pentru somn, asigurate cu mușama de protecție contra umezelii, seturi de lenjerie de pat din fibre naturale și prosoape pentru fiecare copil corespunzător vârstei acestuia. Lenjerie de pat, prosoapele se schimbă după necesitate, dar nu mai rar de o dată pe săptămână.

Amplasarea spațiilor individuale de somn trebuie să asigure trecerea liberă a copiilor între paturi, paturi și pereți, paturi și calorifere, paturi și alt mobilier, utilizând barieră de protecție pentru paturi corespunzătoare vârstei. La somnul copiilor cu vârsta de până la 1 an:

- se recomandă ca îngrijitorul/îngrijitoarea să așeze copiii pe spate pentru a dormi, și pe parcursul somnului să îi schimbe poziția pe partea stânga și dreapta, cu excepția cazului în care există o recomandare de la medicul de specialitate;
- se exclud din patul copilului pernele, jucăriile asemănătoare pernelor, păături, jucării, pilote, piei de animale, lenjerie de pat neutilizată, prosoape sau alte obiecte care pot pune în pericol viața și sănătatea copilului în timpul somnului;
- nimic nu trebuie așezat deasupra capului sau a feței atunci când copilul este culcat;
- nu se recomandă să doarmă în dispozitive de șezut, inclusiv scaune de siguranță pentru mașini, leagăne și marsupii. Copiii, care adorm în dispozitivele menționate, trebuie mutați în pat, cu excepția celor cu vârsta de până la 6 luni care dorm în cărucioare potrivite pentru somn.

Se interzice folosirea paturilor în 2 sau mai multe nivele pentru evitarea traumelor, cu excepția paturilor de tip stivuibil (de tip sertar) pentru copii cu vârsta de 1-3 ani.

❖ Grup sanitar

Grupul sanitar trebuie să fie:

- dotat cu chiuvete,
- conectat la apă rece și caldă și controlate termostatic,
- săpun,
- mijloace adecvate pentru uscarea mâinilor,
- la necesitate și în dependență de spațiul disponibil, cu mobilier adecvat pentru schimbarea scutecelor și cu instalații pentru depozitarea scutecelor murdare.

Dimensiunile, amplasarea și adaptarea instalațiilor sanitare (lavoare/chiuvete, closet) în grupul sanitar se realizează în raport cu vârsta copiilor și, respectiv, se asigură dotarea lor cu suporturi.

Grupul sanitar se recomandă să fie asigurat cu ventilație naturală și încălzire adecvată. Pentru copiii cu vârsta până la 3 ani sunt prevăzute olițe individuale marcate, care sunt spălate sub jet de apă, iar în situații epidemiologice se prelucrează după fiecare utilizare cu substanțe biocide, înregistrate în Registrul Național al produselor biocide.

În cazul copiilor sugari se vor amenaja mese pentru înfășat/schimbare scutecele. Este interzisă lăsarea fără supraveghere a copiilor pe mese pentru înfășat/schimbare scutecele.

❖ Spațiu pentru alimentație și organizarea alimentației copiilor

În cadrul serviciilor alternative de îngrijire a copilului, alimentația poate fi asigurată prin prepararea bucatelor în spațiul special amenajat, în baza unui contract de prestare servicii cu o întreprindere de alimentație publică sau poate fi asigurată de reprezentanții legali ai copiilor, oferind zilnic hrană pentru copii pachet alimentar.

Organizarea alimentației și servirea meselor se va asigura în conformitate cu:

- a) norme fiziologice conform vârstei, stipulate în [Ordinul Ministrului Sănătății nr. 910/2020 cu privire la modificarea ordinului nr. 638/2016](#), care stipulează normele fiziologice de consum și pentru copiii cu vârsta sub 3 ani;
- b) prescrierile dietetice specifice;
- c) preferințele individuale ale copilului.

- Pachetul alimentar care conține mâncare, gustări și articole de masă trimise de acasă trebuie să fie datate și etichetate cu numele copilului. Recipientul pentru pachetul alimentar trebuie să fie o cutie compartimentată, fabricată din materiale destinate produselor alimentare ecologice, sigure pentru alimente.
- În cazul sugarilor reprezentanții legali ai copilului vor prezenta instrucțiunile de hrănire îngrijitorului/îngrijitoarei, care va include tipul și cantitatea de lapte/ lapte formulă, frecvența alăptărilor. Fiecare sugar trebuie ținut pentru hrănire cu biberon până când este capabil să își țină biberonul. Sticlele nu trebuie sprijinite cu obiecte. Fiecărui sugar i se vor servi numai biberoane etichetate cu numele lor individual.
- Laptele matern congelat, care este adus de acasă, poate fi păstrat congelat timp de până la 7 zile. Acesta va fi etichetat cu data primirii, data decongelării pentru utilizare și numele copilului. Odată decongelat, laptele matern trebuie păstrat la frigider pentru cel mult 24 de ore, la frigider și nu mai mult de o oră la temperatura camerei. Laptele matern decongelat nu trebuie recongelat. Laptele matern decongelat va fi returnat reprezentantului legal al copilului sau aruncat la sfârșitul fiecărei zile.
- Întru prevenirea contaminării încrucișate chimice, fizice, alergene și bacteriene a produsului alimentar se utilizează cuțite și plăci de tocat separate, cu marcajul corespunzător produsului utilizat, inclusiv va fi asigurată curățarea temeinică a suprafețelor și depozitarea separată a alimentelor gătite și crude.
- Toate echipamentele de bucătărie trebuie curățate cu meticulozitate, inclusiv ustensilele de bucătărie, suprafețe, pubele și podele, folosind substanțe biocide înregistrate în Registrul național al produselor biocide destinate dezinfecției obiectelor și suprafețelor cu care contactează copiii.
- Este vital ca toate alimentele servite copiilor să fie gătite corespunzător și păstrate la temperatura corectă, în conformitate cu normele sanitare.

- Este interzisă folosirea cuptoarelor cu microunde pentru a decongela sau a încălzi laptele matern, alimentele pentru copii, formula sau alte băuturi îmbuteliate.
- Spălarea veselei se efectuează după fiecare ingerare a alimentelor în chiuveta separată de cea unde se spală mâinile, se utilizează detergent avizat sanitar și destinat spălării veselei, lavetă de uz uninominal sau o lavetă dezinfectată prin metoda de fierbere, după care sub un jet de apă se clătește vesela de două ori pentru a se asigura îndepărtarea resturilor de alimente și detergent. Dezinfecția veselei se recomandă de efectuat în caz că a fost depistat cel puțin un copil cu semne de boală infecțioasă, cu produse biocide înregistrate în Registrul Național al produselor biocide destinate pentru dezinfecția veselei.
- Modul de organizare a spațiului pentru alimentație în cadrul serviciilor alternative de îngrijire a copiilor se stabilește de către prestatorul de serviciu, în funcție de volumul estimativ al activității, precum și tipul serviciului:
 - a) pentru organizarea alimentației pe bază de materie primă se recomandă: bucătărie (zona caldă, zona rece cu asigurarea fluxului de distribuire a bucatelor), zona de prelucrare preliminară/preparare preliminară a produselor, spațiu destinat spălării veselei de bucătărie, spațiu de stocare temporară a produselor de băcănie și friabile, spațiu de stocare temporară a legumelor/fructelor, utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile;
 - b) pentru organizarea alimentației pe bază de semifabricate se recomandă: bucătăria (zona caldă, zona rece cu flux de distribuire a bucatelor), spațiu de stocare temporară pentru produsele friabile, utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile, zona de spălare a veselei de bucătărie;
 - c) pentru organizarea alimentației în baza unui contract de prestare servicii cu o întreprindere de alimentație publică sau pachetul alimentar asigurat de către reprezentanții legali ai copilului se recomandă: bucătărie (zona separată dotată cu mobilier de bucătărie, încorporat cu chiuvetă); frigider; dispozitiv electric pentru încălzirea laptelui matern; fierbător de apă necesar pentru prepararea formulei de lapte; cuptor electric pentru încălzirea produselor alimentare.

- **Vesela**, care va fi folosită, trebuie să corespundă prevederilor legislației în domeniul buneii practici de fabricație a materialelor și a obiectelor destinate să vină în contact cu produsele alimentare. Se interzice vesela confecționată din sticlă, polistiren, lut și ceramică, aluminiu, precum și vesela știrbită. Îngrijitorul/îngrijitoarea va dispune de veselă separată de cea a copilului.
- **Hidratarea copiilor** este asigurată doar cu apă cu destinație potabilă, care corespunde prevederilor Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, iar sursa de apă obligatorie trebuie să fie însoțită de act permisiv și de rezultatele investigațiilor de laborator. Totodată, se admite și/sau apă îmbuteliată, însoțită de aviz sanitar, inclusiv și pentru dispozitivele de turnare a apei sigure și destinate copiilor.

Recomandările privind consumul de apă se vor respecta, după cum urmează: în primul an: 60-120 ml/zi; la copilul de 1 – 3 ani se recomandă 30-45 ml de apă per kg corp/ zi, în funcție de senzația de sete și de anotimp, dacă nu există contraindicații sau recomandări specifice de la reprezentanții legali ai copilului.

Se interzice amplasarea cuptorului electric și fierbătorului de apă în zona accesibilă copiilor.

➤ Cerințe pentru întreținerea și exploatarea spațiilor destinate pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor

❖ Regimul de temperatură și ventilare

Regimul de temperatură a aerului trebuie să fie de 18 – 20°C în spațiul pentru somn și 19 – 21°C în alte spații utilizate. Spațiile sunt aerisite zilnic. Mijloacele de ventilație trebuie să asigure purificarea aerului din interior. În spațiile utilizate, geamurile destinate pentru aerisire vor avea instalate plase anti-insecte și sisteme de blocare parțială și totală. Umiditatea relativă a aerului în spațiile utilizate trebuie să constituie 40 – 60%, în bucătărie și în caz de organizare a spălătoriei – 60 – 70%. Măsurarea nivelului de microclimat se organizează la cererea prestatorului serviciului alternativ de îngrijire a copilului la etapa de inițiere a activității, de către organele acreditate de aceste servicii.

❖ Iluminatul natural și artificial

În spațiul pentru activități se asigură un iluminat natural direct. Coeficientul iluminării naturale în spațiul pentru activități (în special la mesele de ocupații) se recomandă să fie de 1,5 – 2,0 %. Măsurarea coeficientului de iluminare naturală se efectuează la cererea prestatorului serviciului alternativ de îngrijire a copilului la etapa de inițiere a activității, de către organele acreditate de aceste servicii. Se evită reducerea iluminatului natural prin obstacole exterioare, perdele sau prin culori închise al pereților și mobilierului din încăpere.

Iluminatul artificial trebuie să asigure o iluminare uniformă, difuză și suficientă a spațiilor în care se desfășoară activitatea, să evite efectele de pâlpâire (stroboscopic), fenomenele de strălucire și de modificare a culorilor. Mesele și scaunele pentru copii în timpul activităților sunt aranjate încât lumina (naturală sau artificială) să cadă ori din stînga, ori din dreapta copilului, în funcție de necesitățile acestora. Nivelul iluminatului artificial în spațiul pentru activități se recomandă să fie de cel puțin 200 – 300 lx., iar pentru copiii cu deficiențe severe de vedere trebuie să fie de cel puțin 600 – 800 lx. Măsurarea nivelului de iluminat artificial se efectuează la cererea prestatorului serviciului alternativ de îngrijire a copilului la etapa de inițiere a activității de către organele acreditate de aceste servicii.

❖ Încălzirea și asigurarea securității spațiilor

În spațiile destinate copiilor se interzice utilizarea încălzitoarelor portabile sau sistemelor locale de încălzire cu radiații infraroșii, prin sisteme de abur, sobelor de orice tip și utilizarea convectoarelor de gaz. Încălzirea în spațiile destinate copiilor poate fi realizată și prin radiatoare și elemente tubulare cu încadrarea în panouri de protecție. Prizele și întrerupătoarele electrice trebuie să fie cu mecanisme de protecție.

Toate aparatele cu elemente de încălzire, cum ar fi încălzitoare de sticle, oale, fiare de călcat, vasele de cafea sau fiarele de călcat nu trebuie să fie accesibile copiilor.

Echipamentele de încălzire a sticlelor și cablurile de alimentare trebuie să fie inaccesibile copiilor atunci când sunt utilizate. Echipamentul de încălzire a sticlelor trebuie golit și curățat zilnic. Se interzice prezența plantelor toxice, înțepătoare și alergene în spațiul unde sunt organizate serviciile alternative de îngrijire a copiilor. Medicamentele, detergenții, substanțele biocide sunt păstrate în locuri sigure, inaccesibile copiilor. În spațiul de organizare a serviciului alternativ de îngrijire a copilului este necesar să fie o trusă medicală de prim ajutor, inclusiv echipată cu medicamente conform vârstei copiilor.

❖ Întreținerea sanitară a spațiilor, utilajului și a inventarului

Întreținerea igienică a spațiilor, utilajului și inventarului se realizează prin îndepărtarea microorganismelor de pe suprafețe, obiecte sau tegumente, odată cu îndepărtarea prafului și a substanțelor organice, prin mai multe metode, inclusiv mixte:

- spălarea cu apă caldă, se adaugă 1 – 2% săpun, detergenți anionici, carbonat de sodiu;
- ștergerea umedă a suprafețelor, inclusiv dereticarea umedă și dezinsecția suprafețelor și a jucăriilor; utilizând substanțe biocide non clorigene, înregistrate în Registrul Național al produselor biocide;
- aspirarea cu aspiratoare ce pot fi curățate, dezinfectate și menținute uscate;
- dezinsecția și deratizarea spațiilor periodic și/sau la prezența insectelor și a rozătoarelor;
- colectarea și evacuarea zilnică a reziduurilor;

V. Înregistrarea serviciilor alternative îngrijire a copiilor de tip familial

Îngrijitorul/îngrijitoarea care intenționează să presteze servicii de îngrijire alternative de tip familial, după obținerea patentei, se înregistrează în sistemul informațional dezvoltat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în calitate de prestator de serviciu.

Pentru înregistrarea în calitate de prestator de serviciu, îngrijitorul/îngrijitoarea depune o cerere, la care anexează următoarele documente:

- ❖ **documentul ce atestă calificarea de îngrijitor/îngrijitoare**
- ❖ **fișa medicală individuală** cu rezultatele examenelor medicale și cele de laborator și dovada instruirii igienice în conformitate cu prevederile actelor normative aprobate de Ministerul Sănătății
- ❖ **certificatul privind capacitatea psihică de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, conform Formularului nr. 091/e. Formularul nr. 091/e** este eliberat de IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie sau Centrele de Sănătate Mintală. În Republica Moldova activează 40 de Centre Comunitare de Sănătate Mintală. Pentru a găsi cel mai apropiat centru de sănătate mintală, accesați următoarea pagină <https://sanatate-mintala.md/>
- ❖ **cazierul judiciar și cazierul contravențional;**
- ❖ **dovada achitării taxei de stat pentru înregistrarea serviciilor de îngrijire;** **procedura și cuantumul va fi stabilit odată cu lansarea sistemului informațional*
- ❖ **declarație pe propria răspundere că nu locuiește împreună cu persoane care au fost condamnate** pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei (model prevăzut la punctul 5 din anexa nr. 5 HG nr.572/2023);
- ❖ **declarație pe propria răspundere că nu este decăzută din drepturile părintești** printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă (model prevăzut la punctul 6 din anexa nr. 5 la HG nr.572/2023);

Important! Până la lansarea portalului informațional persoanele vor informa Ministerul Muncii și Protecției Sociale despre inițierea activității de îngrijitor/îngrijitoare prin expedierea unei scrisori prin poșta electronică la adresa: secretariat@social.gov.md

VI. Notificarea serviciilor alternative îngrijire a copiilor de tip familial

Serviciile alternative de îngrijire a copiilor de tip familial trebuie notificate către Agenția Națională pentru Sănătate Publică conform formularului de notificare din anexa nr.3 – cu anexarea raportului de autoevaluare, conform anexei 2. Serviciul online este accesibil atât pentru persoanele deținătoare de semnătură electronică/sau mobilă cât și pentru cetățenii ce nu dețin identitate electronică.

Notificarea și raportul de autoevaluate se pot transmite în format electronic prin email la adresele conform razei teritoriale de amplasare a serviciului <https://ansp.md/contacte/> cu aplicarea semnăturii mobile/electronice pe ambele documente.

Persoanele deținătoare de semnătură electronică/sau mobilă pot semna notificarea și raportul de autoevaluate electronic pe portalul <https://msign.gov.md/#/> și transmite în format electronic prin email la adresele conform razei teritoriale de amplasare a serviciului <https://ansp.md/contacte/>.

Persoanele fizice care nu dețin identitate electronică, se vor prezenta obligatoriu la centrele de sănătate publică teritoriale, la adresele <https://ansp.md/contacte/>.

Important. Înainte de inițierea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, ca măsură prealabilă de verificare a corespunderii spațiului potențialului serviciu cu cerințele sanitare, îngrijitorul/îngrijitoarea de copii poate solicita de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică prin remiterea cererii în format electronic, expediată prin poșta scrisă sau la sediul centrelor de sănătate publică din teritoriul deservit suport consultativ în conformitate cu legislația privind controlul de stat al activității de întreprinzător.

În cadrul controlului consultativ nu pot fi aplicate sancțiuni prevăzute de legea contravențională sau altă lege și nu pot fi aplicate măsuri restrictive

Agenția Națională pentru Sănătate Publică, în termen de 10 zile de la data solicitării suportului consultativ, inițiază controlul cu caracter consultativ la fața locului, după caz cu emiterea recomandărilor în vederea corespunderii spațiului cu cerințele actelor normative relevante.

După recepționarea notificării și a raportului de autoevaluare, Agenția Națională pentru Sănătate Publică remite prestatorului de serviciu decizia de accept sau de refuz în termen de 10 zile de la data depunerii notificării. În cazul refuzului, se indică temeiul refuzului și se prezintă recomandări de remediere.

Agenția Națională pentru Sănătate Publică poate remite **solicitarea de remediere în următoarele cazuri**

- s-a transmis notificarea și/sau raportul de autoevaluare în format electronic fără aplicarea semnăturii mobile/electronice
- nu s-a respectat schema de proporție între vârstă și numărul maxim de copii încadrați în serviciu.

Agenția Națională pentru Sănătate Publică poate refuza notificarea în **următoarele cazuri:**

1. nu s-a remediat solicitarea de ajustare a numărului de copii raportați la vârstă
2. nu s-a respectat capacitatea maximă de copii încadrați în serviciu.
3. nu s-au respectat condițiile de divizare și dotare a spațiilor
4. lipsa racordării la apa potabilă și apă caldă (în cazul în care nu este apeduct, nu se admite asigurarea cu apă prin: prezența recipientelor cu apă (ex. găleată, cratițe, butoaie, rezervor, bidon, etc.)
5. lipsa surselor de iluminare naturală și artificială (nu se admit servicii organizate în subsol, spații fără geamuri și fără becuri)

Prestarea nemijlocită a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor se permite din data recepționării înștiințării de accept emise de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

Notificarea privind încetarea activității serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de tip familial și a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă se depune la Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

Desfășurarea serviciilor de îngrijire de tip familial

Odată cu finalizarea formalizării activității de îngrijitor/îngrijitoare prin obținerea patentei de întreprinzător, informarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale și notificarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică despre înregistrarea activității, puteți trece nemijlocit la prestarea serviciilor de îngrijire calificată a copiilor.

În serviciul de îngrijire de tip familial se admit maxim 5 copii, dar dacă în serviciul de îngrijire este inclus un copil cu vârsta de sub un 1 an sau un copil cu nevoi speciale, atunci dimensiunea maximă a grupului se reduce la 3 copii.

Recomandare. La admiterea copiilor în serviciile de îngrijire, îngrijitorul/îngrijitoarea va respecta, după posibilitate, omogenitatea grupului prin admiterea copiilor din aceeași categorie de vârstă: 0-11 luni, 1-2 ani, 2-3 ani, pentru a ține cont de particularitățile de vârstă ale acestora.

Copii se vor admite în serviciu doar cu condiția încheierii cu reprezentanții lor legali ai a contractului de prestări servicii, în rezultatul căruia veți dobândi calitatea de prestator de serviciu, iar reprezentanții legali - calitatea de contractor.

Contractul reprezintă un angajament oficial între ambele părți și este vital pentru a asigura o colaborare eficientă și armonioasă în îngrijirea copilului. Semnarea unui contract oferă un cadru exact și clar pentru așteptările și responsabilitățile fiecărei părți implicate, evitând astfel eventuale neînțelegeri sau dezacorduri. Acesta asigură claritate, stabilitate și protecție juridică, contribuind în același timp la dezvoltarea armonioasă și fericită a copilului.

Legislația civilă prevede un principiu esențial ce ține de libertatea contractului. În acest sens, se menționează că oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel, precum și faptul că părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.

❖ **Conținutul contractului** îl veți determina de comun acord cu reprezentantul legal al copilului și va include:

- a) tipul de contract, care în cazul dat va fi contract de prestări servicii
- b) datele de identificare ale părților;
- c) drepturile, obligațiile și răspunderea părților;
- d) lista atribuțiilor îngrijitorului/îngrijitoarei;
- e) locul de desfășurare a activității de îngrijire a copiilor;
- f) regimul de muncă (deplin, parțial, flexibil sau ocazional);
- g) durata contractului;
- h) condițiile de remunerare;
- i) necesitățile individuale de sănătate ale copilului (deficiențe fizice, emoționale sau mentale, reacții alergice, intoleranțe, posibilitatea de însoțire a copilului în cazul necesității unei intervenții medicale etc);
- j) alte clauze convenite prin acordul părților ce nu contravin legislației în vigoare.

Se recomandă utilizarea modelului de contract aprobat de către Guvern, care îl puteți găsi în anexa nr. 5 a HG nr. 572/2023 pentru aprobarea Regulamentelor cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor.

- ❖ **Programul de lucru.** Este esențial să stabiliți în contract un program clar, care să acopere zilele și orele în care veți fi responsabil/ă de îngrijirea copilului, astfel încât părinții să poată identifica alternative pentru perioadele în care nu sunteți disponibil/ă.
- ❖ **Regimul zilei.** Detaliați în contract cum arată o zi obișnuită pentru copil. Menționați orele de trezire, obiceiurile de igienă personală, mesele și orele de somn. În acest mod, familia va ști că rutina zilnică a copilului va fi respectată și că veți avea grijă ca totul să se desfășoare conform planului.
- ❖ **Activități organizate.** Discutați cu părinții și stabiliți activitățile preferate ale copilului. Acestea pot include diverse jocuri, activități creative, lectură sau plimbări în aer liber. Includeți aceste detalii în contract și fiți pregătit/ă să organizați aceste activități în timpul lucrului cu copilul. Este important ca rutina zilnică și activitățile organizate să fie menționate în contract pentru a asigura consistență și predictibilitate în viața copilului.

- ❖ **Remunerarea și orele suplimentare.** Contractul trebuie să conțină detalii cu privire la valoarea și modalitatea de remunerare, modalitatea de calcul a eventualelor ore suplimentare. Este important să aveți o înțelegere clară cu privire la aspectele financiare. Pentru a putea ține o evidență strictă a orelor efectiv prestate, recomandăm să utilizați următorul exemplu de registru, care va permite evidența clară a efortului și orelor lucrate.

Registru de evidență a timpului aflării copiilor în serviciile alternative de îngrijire								
Numele, prenumele copilului	Data și ora aducerii copilului	Semnătura reprezentantului legal	Starea de sănătate a copilului	Semnătura îngrijitorului/îngrijitoarei	Data și ora luării copilului	Semnătura reprezentantului legal	Semnătura îngrijitorului/îngrijitoarei	Mențiuni

Important

- **Cuquantumul remunerației pentru activitatea de îngrijire se negociază de către îngrijitor/îngrijitoare și reprezentantul legal al copilului și se specifică în contractul încheiat între aceștia.**
- **Cuquantumul remunerației pentru o oră de activitate nu poate fi mai mic decât cuquantumul salariului minim pe țară per oră, pentru atribuțiile prevăzute în planul de activități. (Se stabilește, începând cu 1 ianuarie 2023, salariul minim pe țară în cuquantum de 4000 lei lunar pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în medie pe lună), ceea ce reprezintă 23,67 lei pe oră, HG 670/2022 privind stabilirea cuquantumului salariului minim pe țară)**
- **Achitarea remunerației către îngrijitor/îngrijitoare se realizează:**
 - **prin transfer bancar**, nebancaar sau alte modalități de plată electronică agreeate de părți;
 - **în numerar**, cu condiția întocmirii actului de primire-predare a resurselor financiare, semnat de îngrijitor/îngrijitoare și reprezentantul legal la data efectuării plății. În acest caz, pentru fiecare plată, la data efectuării plății se va întocmi un act de primire-predare a resurselor financiare, semnat de îngrijitor/îngrijitoare și reprezentantul legal. Sumele achitate îngrijitorului/îngrijitoarei în calitate de remunerație sunt neimpozabile.

❖ **Responsabilitățile.** Aici este locul în care veți clarifica ce anume urmează să realizați în timpul lucrului cu copilul. De exemplu, puteți menționa activități precum pregătirea mesei, organizarea activităților de joacă și a momentelor de odihnă. Responsabilitățile urmează a nu fi confundate cu obligațiile îngrijitorului/îngrijitoarei, care sunt obligatorii și sunt indicate expres în lege. Printre acestea putem enumera următoarele:

- a) să acționați cu profesionalism, promptitudine, diligență și bună-credință, în conformitate cu cadrul normativ din domeniul protecției copilului, bunele moravuri și normele deontologice din domeniu;
- b) să desfășurați,, activitatea în conformitate cu legea și standardele ocupaționale și de calificare aprobate;
- c) să respectați drepturile, onoarea și demnitatea copilului;
- d) să informați reprezentantul legal despre evoluțiile copilului;
- e) să comunicați imediat reprezentantului legal al copilului despre orice situație dificilă și urgentă apărută referitoare la copil;
- f) să informați reprezentantul legal al copilului și/sau autoritatea responsabilă de protecția drepturilor copilului despre suspiciunile în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare a copilului;
- g) să nu admiteți situații și fapte de abuz sau neglijare a copilului;
- h) să informați imediat reprezentantul legal al copilului despre orice situație care ar afecta exercitarea activității de îngrijire a copilului sau ar putea influența îngrijirea copilului;
- i) să păstrați confidențialitatea datelor care i-au devenit cunoscute în exercitarea activității sale, cu excepțiile prevăzute de lege;
- j) să sesizați autoritățile competente despre încălcarea drepturilor copilului, conform cadrului normativ în domeniul protecției copilului;
- k) și altele stabilite de actele normative din domeniu.

❖ **Alimentația.** Este important a se indica forma de alimentare copilului, în special cine o asigură, reprezentanții legali la pachet sau prin prepararea bucatelor în spațiul special amenajat. Se menționează prescrierile dietetice specifice, preferințele individuale ale copilului.

❖ **Regulile și obiceiurile familiei.** Un contract trebuie să includă și detalii despre regulile specifice ale familiei copilului. De exemplu, puteți menționa obiceiurile alimentare, orele de somn și regulile privind utilizarea tehnologiilor. Acest lucru va contribui la menținerea unei rutine consistente pentru copil.

- ❖ **Particularitățile individuale ale copilului.** Este necesar să solicitați să fie incluse în contract aspectele medicale ale copilului care necesită atenție sporită, cum ar fi existența intoleranțelor alimentare, reacțiilor alergice, contraindicațiile, prescripțiile medicale ș.a.
- ❖ **Zilele libere.** În contract, puteți agreea zilele libere, cum vor fi stabilite acestea și modul în care veți fi plătit/ă în această perioadă. De asemenea, puteți conveni asupra unor concedii sau vacanțe planificate în avans. Este important să aveți un dialog deschis cu familia copilului și să stabiliți detaliile înainte de a semna contractul. În acest fel, veți cunoaște așteptările familiei și veți fi pe deplin pregătit/ă să oferiți o îngrijire de calitate pentru copil.
- ❖ **Atribuțiile îngrijitorului/îngrijitoarei.** În cadrul desfășurării activității sale îngrijitorul urmează să realizeze o serie de atribuții stabilite de bază stabilite care sunt îndreptate spre asigurarea unui mediu sigur și dezvoltări armonioase a copilului. Indicarea în contract a listei exhaustive de atribuții vă oferă o claritate asupra așteptărilor părinților dar și vă oferă un scut împotriva solicitărilor abuzive și învinuirii de neexecutare a unor atribuții neprevăzute. În contract urmează a fi indicate atribuțiile indicate mai jos, dar lista poate fi completată sau redusă la activitățile convenite cu reprezentanții legali ai copilului și sunt necesare copilului. În desfășurarea activității, îngrijitorul/îngrijitoarea are următoarele atribuții:
 1. asigură securitatea beneficiarului prin prevenirea potențialelor riscuri pentru integritatea fizică/psihică și supravegherea continuă a acestuia;
 2. asigură integritatea beneficiarului prin crearea confortului psihoemoțional și a condițiilor nonviolente de îngrijire;
 3. realizează activități de igienă corporală a beneficiarului, respectând normele igienice;
 4. asigură condiții favorabile pentru sănătatea beneficiarului;
 5. realizează alimentația beneficiarului, specifică vârstei, regimului alimentar și indicațiilor dietetice, respectând cerințele sanitaro-igienice;
 6. dezvoltă abilitățile de bază ale beneficiarului (motrice, socio-emoționale, de comunicare, de comportament);
 7. organizează cu beneficiarul activități recreative și distractiv educative conform particularităților individuale și de vârstă;
 8. acordă primul ajutor în situații de urgență, monitorizând indicii vitali ai beneficiarului;
 9. acordă îngrijiri beneficiarului cu afecțiuni curențe și realizează activități de sprijin copilului cu boli cronice și/sau nevoi speciale.

Important

Îngrijitorul/îngrijitoarea poate însoți copilul în instituțiile medico-sanitare și/sau farmaceutice doar cu acordul în scris al reprezentantului legal al copilului sau în baza agreării unei clauze de așa gen în contractul de prestări servicii. Însoțirea copilului nu presupune consimțământul reprezentantului legal sau al unei rude apropiate pentru intervenția medicală necesară.

- ❖ **Planul de activități.** Activitatea de îngrijire a copilului va fi realizată în conformitate cu clauzele incluse în contract și/sau planul de activități. Puteți decide dacă doriți să integrați anumite prevederi individualizate direct în clauzele contractului sau să semnați o anexă - planul individualizat, unde puteți detalia condițiile exacte de prestare a serviciului. Un model al planului de activități puteți găsi în Anexa nr. 10 al prezentului ghid.

Planul de activități se elaborează în comun cu reprezentantul legal al copilului, ținând cont de categoria de vârstă a copilului/copiilor și de cerințele individuale ale fiecărui copil. Activitățile neprevăzute în planul de activități, în special cele cu caracter educațional, cultural, religios sau care au loc în afara domiciliului/ reședinței copilului, pot fi desfășurate doar cu acordul expres al reprezentantului legal, exprimat în formă liberă. Pe parcursul prestării serviciilor de îngrijire, urmează să evaluați necesitățile individuale și de dezvoltare ale copilului, revizuind periodic planul de activități, în funcție de progresul copilului, cerințele individualizate ale acestuia și programul de lucru al reprezentantului legal al copilului.

- ❖ **Alte clauze.** În contract pot fi specificate și alte clauze și situații necesare de cunoscut și respectat pentru buna desfășurare a activității de îngrijire a copilului. Cum ar fi, indicarea acțiunilor îngrijitorului în caz de urgență medicală a copilului iar părinții sunt indisponibili, particularitățile întrevederilor cu copilul în cazul părinților aflați în divorț când acestea au loc în timpul programului de îngrijire etc.

O clauză adițională nu mai puțin importantă este corelată cu obligativitatea îngrijitorului/îngrijitoarei de copii de a notifica în scris reprezentanții legali despre existența supravegherii video în locuință utilizată în timpul prestării serviciilor de îngrijire. Notificarea poate fi inclusă direct în contract sau printr-un document separat, modelul a se vedea în anexa nr. 7 al prezentului ghid . Este esențial ca toate părțile implicate - părinți, îngrijitori, și copii (când este cazul) - să fie informate și să consimtă cu privire la instalarea și utilizarea acestor sisteme de supraveghere, asigurând astfel transparență și respectarea drepturilor fiecărei persoane.

Important

Contractul de prestări servicii se semnează cu unul dintre părinții copilului. În situația în care părinții au desfăcut căsătoria, contractul urmează a fi semnat cu părintele în favoarea căruia s-a stabilit domiciliul copilului minor prin hotărâre judecătorească definitivă sau prin acordul părinților semnat în fața notarului. În cazul altor persoane decât părinții, îngrijitorul urmează să verifice actele administrative emise de autoritatea tutelară locală sau teritorială, prin care se desemnează persoana concretă care urmează să apere drepturile și interesele legitime ale copilului și/sau să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și în alte domenii.

UTIL

Beneficiile contractului încheiat între îngrijitor/ îngrijitoare de copii și familia

- ✓ un contract bine întocmit oferă o claritate absolută în ceea ce privește aria de responsabilitate a îngrijitorului/ îngrijitoare de copii, așteptările familiei și condițiile de angajare;
- ✓ un contract detaliat minimizează riscul de neînțelegeri cu privire la drepturile și responsabilitățile fiecăreia dintre părți;
- ✓ un contract ajută la asigurarea conformității cu legislația națională în domeniul muncii. Acesta prezintă detalii cruciale, cum ar fi remunerarea, orele de lucru și de odihnă, beneficiile oferite;
- ✓ contractul servește ca instrument esențial în apărarea drepturilor și intereselor atât ale îngrijitorului/ îngrijitoare de copii, cât și ale familiei. Acesta acționează ca un document legal, oferind protecție în cazul oricăror circumstanțe neprevăzute sau dezacorduri;
- ✓ un contract demonstrează importanța raportului de muncă, evidențiind că este un angajament serios asumat de ambele părți, care merită diligență

**Cum se determină prețul pentru
serviciile alternative de îngrijire a
copiilor de tip familial?**

Cum determinăm costul serviciului?

Pasul 1: Cheltuielile totale ÷ numărul de copii care frecventează serviciile = costul anual per copil

Pasul 2: Costul anual per copil ÷ numărul de zile în care serviciul funcționează = costul zilnic per copil

Pasul 3: Costul zilnic per copil x numărul de zile lucrătoare per lună = taxa lunară

Recomandare

Pentru primul an de activitate există probabilitatea ca nr. de copii care frecventează este mai mic decât cel planificat. Prin urmare, primele luni există posibilitatea ca să nu realizați venituri suficiente pentru a acoperi cel puțin costurile de bază existente: chiria, telefonul, internetul, lumina, căldura, etc. Din această cauză, atunci când prognozați cheltuielile pentru primul an din care va fi calculat costul serviciului Dvs., să luați în calcul și probabilitatea că nu veți avea foarte mulți beneficiari din primele luni.

Care sunt cheltuielile de care trebuie să ținem cont la planificare?

❖ Cheltuieli de bază

Cheltuielile de bază se referă la cheltuielile care se vor produce lunar și țin de: achitarea patentei de întreprinzător, asigurarea socială, asigurarea medicală, chirie, serviciile de întreținere a spațiului: lumină, căldură, apă, canalizare, etc.

Tot la acest capitol de cheltuieli ne referim și la remunerarea Dvs. lunară. Planificați remunerarea Dvs. lunară în dependență de câți copii doriți să aveți încadrați în serviciu.

❖ Echipament

Echipamentul include articole care vor fi folosite mai mult de un an. În general include mobilierul pentru copii și adulți (dacă e necesar), jucării, aparate și echipamente de joacă. Acestea reprezintă cheltuielile majore pentru început, însă pe viitor acesta se va micșora și vor fi planificate cheltuieli de întreținere a celor procurate și procurări adiționale pentru diversificarea activităților copiilor.

❖ Consumabile

Consumabilele sunt articole care sunt în general utilizate și reînnoite în termen de un an sau mai puțin, cum ar fi hârtie, lipici, vopsea, materiale de artă și articole de curățenie. Tot aici ne referim la articolele de curățenie, săpun, șervețele, etc.

❖ Alimentația

În dependență de modalitatea stabilită de a organiza alimentația în cadrul serviciului Dvs., trebuie să stabiliți un cost per copil per zi. Fie elaborați un meniu săptămânal și toate cheltuielile pentru aceste mese vor fi împărțite per copil, fie dacă veți opta pentru alimentația de tip catering, atunci cercetați prețurile de piață. În cazul în care părinții asigură mâncarea pentru fiecare copil în parte, atunci aceste costuri se rezumă doar la apă și gustări.

❖ Alte cheltuieli

Pe lângă toate cele menționate mai sus, trebuie să planificați și un mic buget pentru cheltuieli ca: promovare, dezvoltare profesională (training, studii), trusa de medicamente, etc.

Alte aspecte de care trebuie să țineți cont la stabilirea prețului pentru serviciu

✓ Reduceri pentru frați/ surori

Este posibil să simțiți că trebuie să acordați o reducere părinților cu mai mulți copii. Acordați-vă timp pentru a face niște previziuni de cost pentru a vedea dacă vă puteți permite cu adevărat să oferiți această reducere, întrucât ea va avea un impact semnificativ asupra veniturilor Dvs.

✓ Taxarea zilelor pentru care copii absentează

Boala, vizitele bunicilor și vacanțele familiilor, afectează toate veniturile Dvs. lunare. Deși costurile per copil per lună la Dvs. sunt constante, s-ar putea ca părinții să refuze să achite pentru zilele lipsă. Prin urmare, fie la planificare luați în calcul și aceste posibile pierderi, fie stabiliți în contract că familiile se obligă să achite rata lunară pentru serviciu indiferent dacă lipește copilul sau nu. Ați putea merge și la compromisuri, de exemplu prin limitarea numărului de absențe admisibile per trimestru pentru ca nu se achită.

ANEXE

Anexa 1

Subiect	Resurse informative
Profesia de îngrijitor calificat/ îngrijitoare calificată de copii	<ul style="list-style-type: none">• Legea cu privire la serviciile alternative de îngrijire• HG privind Regulamentul privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire• Legea cu privire la patenta de întreprinzător
Siguranța copilului	<ul style="list-style-type: none">• Legea privind drepturile copilului• Convenția privind drepturile copilului• Convenția privind drepturile copilului pe înțelesul fiecăruia• Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni• Rapoartele Ombudsman-ului privind drepturile copilului• Resurse UNICEF- organizația ONU privind protecția drepturilor copilului• Centrul Național de prevenire a abuzului față de copii• Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului
Educația cu blândețe	<ul style="list-style-type: none">• Cunoaște-ți copilul• All about parenting (Urania Cremene)• 17 Cărți despre Educația cu blândețe• Ce este și ce nu este educație cu blândețe? (articol)• Cărți: Educație cu blândețe

Igiena corporală a copilului	<ul style="list-style-type: none"> • Sănătatea copilului. Suport de curs. • Respectați regulile de igienă personală • Igiena copilului și adolescentului • Instrucțiunea privind ocrotirea vieții și sănătății copiilor în instituțiile de educație timpurie din Republica Moldova • Programe de instruire igienică, aprobat prin Ordinul ANSP Nr. 105 din 24.06.2021 • Particularitățile specifice copiilor de 3-7 ani în cadrul domeniului dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală
Menținerea condițiilor mediului favorabil sănătății copilului	<ul style="list-style-type: none"> • Regulamentul sanitar din cadrul Regulamentului privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire • Centrul de consultanță pentru somnul bebelușilor
Alimentația copilului	<ul style="list-style-type: none"> • Recomandările Organizației Mondiale a Sănătății privind diversificarea bebelușilor
Formarea abilităților de bază ale copilului	<ul style="list-style-type: none"> • Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la vârsta de 7 ani, • Cadru de referință al educației timpurii din Republica Moldova • Curriculum-ul pentru educație timpurie precum și de recomandările metodologice de îngrijire și

Realizarea activităților recreative și ludice	<p>educație a copiilor până la vârsta de până la 3 ani</p> <ul style="list-style-type: none"> · Ghid pentru cadrele didactice de la grupele de creșă · Repere metodologice privind organizarea procesului educațional în instituțiile de educație timpurie în anul de studii 2022-2023 · Ghidul de implementare a Curriculumului pentru Educație Timpurie, a Standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani
Primul ajutor	<ul style="list-style-type: none"> · Acordați primul ajutor copilului traumat! · Ghid pentru părinți privind accidentele casnice la copiii de 0-5 ani
Acordarea îngrijirilor copilului cu afecțiuni curente	<ul style="list-style-type: none"> · Bazele puericulturii și igiena copilului (Curs de prelegeri), USARB · Gestionarea bolilor infecțioase a copiilor aflați în servicii de îngrijire și în școli · Bunăstare: un ghid pentru sănătate în procesul de îngrijire a copilului

<p>Copii cu boli cronice/nevoi speciale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Astmul • Diabetul zaharat • Boală cardiacă congenitală • Paralizie cerebrală • Fibroză chistică • Cancerul infantil • HIV/SIDA • Epilepsia • Ce este sindromul Down? • Blog-ul unei familii cu copil cu sindromul Down din Republica Moldova • Autismul
<p>Incluziunea și Non-discriminarea</p>	<ul style="list-style-type: none"> • EDUCAȚIE INCLUZIVĂ TIMPURIE Ghid metodologic • Ghid despre discriminare elaborat de Centrul de resurse juridice din Moldova (CRJM) 2016 • Curricula pentru programul de formare de formatori în domeniul nediscriminării • Incluziunea socio-educatională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii • Ce este violența față de copii? Informația este adresată tuturor copiilor, părinților și îngrijitorilor • Conceptul de discriminare – curs practic Consiliul pentru Egalitate • Pachet educațional - beneficiile egalității de gen în educația timpurie • Aspecte metodologice privind educația de gen a părinților și cadrelor didactice din instituțiile de educație timpurie

**Resurse generale/
comune**

- Bebbo – Aplicația părinților și îngrijitorilor: Bebbo este noua aplicație dezvoltată de UNICEF pentru a sprijini părinții sau îngrijitorii copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 6 ani
- [Resurse pentru părinți. Educație timpurie](#)
- [1001 de idei pentru o educație timpurie de calitate. Ghid pentru educători](#)
- [Nouă piloni pe care poți construi temelia unei copilării fericite](#)
- [Principii de lucru cu copiii în comunitățile multietnice Abordarea multidisciplinară în asistența copiilor victime ale violenței, neglijării și exploatării](#)
- [Date și cercetări. UNICEF](#)
- <https://suntparinte.md/>
- [Singurionline.md](#)
- [Ghid pentru copii. Linii directe ONU pentru îngrijirea alternativă a copiilor](#)
- [Copilul nostru. Ghid pentru părinți.](#)
- [Vizite la monitorizare la domiciliu a copilului sănătos de vârstă mică](#)

Anexa 2

Raportul de autoevaluare

ANEXĂ LA NOTIFICAREA nr. din

Nr. înregistrare Centru de sănătate publică.....

Nr. înregistrare solicitant.....

AUTOEVALUARE

Subsemnatul/Subsemnata,, în calitate de, cu sediul în localitatea, str., nr., având codul fiscal, declar pe propria răspundere, cunoscând că declarațiile false sunt pedepsite conform legii, că în sediul din localitatea, str., nr., se desfășoară activitatea de tip, cod CAEM

Capacitatea maximă de copii încadrați în serviciu _____.

Organizarea alimentației: DA/NU.

Tipul alimentației:

- alăptarea;
- formula de lapte;
- organizat de către reprezentanții legali ai copilului;
- pe bază de materie primă;
- pe bază de semifabricate;
- contract de prestare servicii cu o întreprindere de alimentație publică Coordonarea meniului cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică pentru tipul de servicii care organizează prepararea alimentelor: DA/NU.

Sunt asigurate următoarele:

1. Obiectivul are structura funcțională conform Regulamentului sanitar pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor (se enumeră spațiile/încăperile, destinația acestora, suprafața):

.....

.....

.....

.....

.....

2. Posed următoarele dotări și echipamente specifice activității desfășurate:

.....

.....

.....

.....

.....

3. În obiectiv sunt asigurate următoarele utilități:

3.1. Apă potabilă:

- în sistem centralizat: DA/NU;

- din sursă proprie (sondă arteziană, fântână, puțuri de adâncime mică, izvor de captat).

Raport de încercări ale calității apei potabile eliberat de Agenția Națională pentru Sănătate Publică nr. din data

3.2. Apă caldă: DA/NU.

3.3. Sistem de canalizare:

- racordat la sistem public: DA/NU;

- alt sistem de evacuare a apei reziduale menajere

3.4. Iluminat natural: DA/NU; coeficientul iluminării naturale (se anexează raportul încercărilor de laborator).

Iluminat artificial: DA/NU; nivelul iluminatului artificial (se anexează raportul încercărilor de laborator).

3.5. Calitatea aerului (se anexează raportul încercărilor de laborator – pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă).

3.6. Microclimat (se anexează raportul încercărilor de laborator).

3.7. Zgomot (se anexează raportul încercărilor de laborator – pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă).

4. Evacuarea deșeurilor menajere conform contractului nr. /....., încheiat cu

5. Numărul de îngrijitori, numărul unităților de personal auxiliar (pentru serviciile de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă).

6. Mă angajez să respect reglementările legale specifice domeniului meu de activitate.

Data: Semnătura:

Înștiințare de notificare

ÎNȘTIINȚARE DE NOTIFICARE

(confirmă oficial dreptul de a începe activitatea)

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (4) din Legea nr. 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor, ca urmare a examinării materialelor prezentate, se notifică activitatea serviciilor alternative după cum urmează:

Numărul notificării privind inițierea activității de îngrijire alternativă a copiilor, data, ora:

Denumirea angajatorului/Numele, prenumele, IDNO/IDNP:

Sediul/domiciliul, tel.:

E-mail:

CAEM/tipul serviciului alternativ, adresa amplasării:

Numele, prenumele persoanei responsabile de examinarea dosarului, funcția:

E-mail:

Se notifică serviciul alternativ de îngrijire a copiilor: DA/NU.

Motivul și temeiul refuzului _____

Vă atenționăm că organele de control au dreptul să verifice (inclusiv prin control la fața locului) corespunderea celor notificate cu reglementările prevăzute în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreținător.

Anexa 4

DECLARAȚIE PE PROPRIE RĂSPUNDERE

Subsemnatul/a _____, IDNP _____ domiciliat/ă în _____, declar pe proprie răspundere, cunoscând prevederile art. 352¹ din Codul penal cu privire la falsul în declarații, că nu locuiesc împreună cu persoane care au fost condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei.

În cazul anumitor dubii cu privire la existența sau lipsa antecedentelor penale în baza infracțiunilor menționate a persoanelor cu care locuiesc, mă oblig conform principiului bunei-credințe, să informez despre această incertitudine contractorul.

Data:

Semnătura

Anexa 5

DECLARAȚIE PE PROPRIE RĂSPUNDERE

Subsemnatul/a _____, IDNP _____
domiciliat/ă în _____, declar pe propria răspundere, cunoscând
prevederile art. 352¹ din Codul penal cu privire la falsul în declarații, că nu sunt decăzut/ă
din drepturile părintești prin hotărâre judecătorească definitivă/irevocabilă.

Data:

Semnătura:

Anexa 6

DECLARAȚIE PE PROPRIE RĂSPUNDERE

Subsemnatul/Subsemnata, _____, IDNP
_____, domiciliat(ă) _____ în
_____, declar pe proprie răspundere, cunoscând
prevederile art. 352¹ din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 cu privire la falsul
în declarații, că nu locuiesc împreună cu persoane care au fost condamnate pentru
săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei,
contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității
persoanei.

În cazul anumitor dubii cu privire la existența sau lipsa antecedentelor penale în baza
infracțiunilor menționate în ceea ce privește persoanele cu care locuiesc, mă oblig,
conform principiului bunei-credințe, să informez despre această incertitudine
contractorul.

Data:

Semnătura:

Anexa 7

Notificare privind supravegherea video a spațiului privat

Prin prezenta notificare, îngrijitorul/îngrijitoarea _____, IDNP _____, aduc la cunoștința reprezentantului legal _____, IDNP _____, că în spațiul în care va avea loc prestarea serviciilor de îngrijire a copilului din mun./r-nul _____, str. _____, nr. _____, ap. _____, sunt instalate sisteme de supraveghere video.

Stocarea și prelucrarea datelor cu caracter personal obținute prin supravegherea video se efectuează exclusiv pentru supravegherea copiilor.

Datele cu caracter personal ale copilului vor fi prelucrate în mod corect și conform prevederilor legale, în scopuri determinate și legitime, stocate într-o formă care să permită identificarea subiectului datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sunt colectate, adică până la finalizarea termenului pentru care s-a încheiat contractul, după care vor fi șterse sau distruse.

Mă oblig să nu transmit către persoane terțe datele cu caracter personal prelucrate în baza contractului menționat supra.

Reprezentantul legal _____, IDNP _____, își exprimă acordul privind prelucrarea datelor cu caracter personal ale copilului _____, potrivit scopului/obiectului și termenului prevăzut în contractul nr. _____ din _____, după expirarea căruia acestea urmează a fi șterse sau distruse.

Data: Semnăturile:

Anexa 8

Contract

de prestări servicii alternative de îngrijire a copiilor

„_____” _____20__

(localitatea)

I. Părțile contractante:

1.1. _____ (numele/prenumele/patronimicul îngrijitorului /îngrijitoarei de copil calificat/ă), identificată prin IDNP _____, care activează în baza patentei de întreprinzător Seria/nr. _____ data _____ valabilă până la _____, denumit/ă în continuare Prestator,

1.2. _____ (numele/prenumele/patronimicul reprezentantului legal al copilului, identificat prin, IDNP _____), denumit/ă în continuare Beneficiar,

au convenit asupra următoarelor:

II. Dispoziții generale

2.1. Obiectul contractului îl constituie prestarea serviciilor de îngrijire a copilului _____ (numele, prenumele, vârsta în luni) de către Prestator, în schimbul remunerației achitate de Beneficiar.

2.2. Prestatorul va efectua activitatea în mod independent, conform pregătirii și experienței sale profesionale.

2.3. Prestatorul va realiza activitățile din prezentul contract, cu garantarea celor mai înalte standarde profesionale, a corectitudinii, obiectivității, a adaptării cu cerințele și noutățile în domeniu, conform necesităților stabilite și a acțiunilor prevăzute în planul de activități

agreat de părți, care va fi considerat parte componentă și integrală a contractului și poate fi revizuit la necesitate, în funcție de necesitățile individuale ale copilului Beneficiarului.

III. Prețul serviciilor

3.1. Pentru serviciile de îngrijire Beneficiarul achită prestatorului remunerația în cuantum de _____ per oră/lunar.

3.2. Plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor zilnic/săptămânal, lunar la data de _____, în baza actului de prestare a serviciilor, la care se anexează tabelul de evidență, ce confirmă numărul de ore prestate.

3.3. Achitarea de către Beneficiar Prestatorului a remunerației contractuale se efectuează în lei MD prin:

- a) numerar, cu întocmirea actului de primire-predare a resurselor financiare.
- b) transfer bancar, nebanca sau alte modalități de plată electronică, _____ conform rechizitelor oferite de către Prestator.

3.4. Remunerația achitată de Beneficiar constituie suma netă pentru servicii prestate de Prestator, care este neimpozabilă.

IV. Obligațiile și drepturile părților

4.1. Beneficiarul are următoarele obligații:

- a) să remunereze Prestatorul pentru serviciile prestate în cuantum de _____;
- b) să creeze Prestatorului condiții corespunzătoare de prestări servicii/muncă, cu respectarea normelor relevante pentru aceasta, prevăzute de legislație;
- c) să monitorizeze periodic activitatea Prestatorului;
- d) să ofere informația necesară Prestatorului, pentru elaborarea planului de activități;
- e) să respecte drepturile și libertățile copilului;

f) să informeze Prestatorul despre necesitățile individuale ale copilului, inclusiv starea de sănătate, reacții alergice, intoleranțe etc;

g) să remunereze suplimentar Prestatorul, conform prevederilor legale, pentru serviciile oferite peste orele de program stabilite în contract;

h) să informeze Prestatorul despre instalarea sistemelor de supraveghere video/audio la domiciliul/reședința temporară a copilului.

4.2. Beneficiarul are următoarele drepturi:

a) la libera alegere a prestatorului de serviciu și a modalității de prestare, cu respectarea principiului nediscriminării, prevăzut de Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității;

b) să verifice veridicitatea informațiilor prezentate de Prestator, cu respectarea actelor normative privind protecția datelor cu caracter personal;

c) să stabilească prin contract gama activităților de îngrijire, în funcție de necesitățile copilului;

d) să fie informat despre evoluția zilnică a copilului;

e) să i se comunice imediat despre orice situație dificilă și urgentă apărută referitoare la copil;

f) să fie informat despre orice suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare a copilului;

g) să fie informat imediat despre orice modificare și situație survenită care ar afecta exercitarea activității sau ar putea influența îngrijirea copilului;

h) să monitorizeze activitatea Prestatorului, fără a leza demnitatea acestuia/acesteia;

i) să se adreseze autorităților competente în caz de abuz sau încălcare a drepturilor copilului aflat în serviciul de îngrijire;

j) să suspende unilateral contractul cu Prestatorul în cazul trimiterii în instanța de judecată a dosarului penal privind comiterea de către acesta a unei infracțiuni sau contravenții incompatibile cu activitatea prestată, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești;

k) să primească, la solicitare, de la Prestator informația actualizată de pe documentele prezentate la încheierea contractului.

4.3. Prestatorul are următoarele obligații:

- a) să presteze serviciile de îngrijire conform standardelor minime de calitate, precum cele ocupaționale și de calificare;
- b) să respecte planul de activități coordonat cu reprezentantul legal;
- c) să acționeze cu profesionalism, promptitudine, diligență și bună-credință, în conformitate cu cadrul normativ din domeniul protecției copilului, bunele moravuri și normele deontologice din domeniu;
- d) să asigure păstrarea confidențialității asupra informațiilor furnizate și primite de la Beneficiar și a informației ce se referă la copil;
- e) să respecte drepturile copilului de care are grijă potrivit prezentului contract, fără discriminare pe criteriu de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar prevăzut de legile naționale;
- f) să informeze reprezentantul legal despre evoluțiile copilului;
- g) să ofere Beneficiarului, în termen de 10 zile de la solicitare, informația prevăzută la punctul 4.2. lit. k) din prezentul contract;
- h) să comunice imediat reprezentantului legal al copilului despre orice situație dificilă și urgentă apărută referitoare la copil;
- i) să nu admită situații și fapte de abuz sau neglijare a copilului;
- j) să informeze imediat reprezentantul legal al copilului despre orice situație care ar afecta exercitarea activității de îngrijire a copilului sau ar putea influența îngrijirea copilului;
- k) în cazul depistării copilului cu semne de boală pe parcursul zile să informeze imediat reprezentant legal al copilului, iar în caz de indisponibilitate a acestuia, să solicite asistența medicală urgentă.

4.4. Prestatorul are următoarele drepturi:

- a) să presteze servicii alternative de îngrijire a copiilor, în condițiile legii și ale cadrului normativ aferent acestuia;

- b) să i se recunoască și să i se respecte de către contractor independența profesională, statutul profesional, precum și treptele de specializare acordate în condițiile legii;
- c) să stabilească plata pentru serviciile prestate în funcție de complexitatea lor și de calificarea sa profesională;
- d) să refuze acordarea serviciilor și, după caz, să declare rezoluțiunea contractului atunci când îi este lezată demnitatea umană, este agresat/ă, defăimat/ă de către contractor sau acesta nu respectă prevederile contractuale și/sau dispozițiile stabilite de prezenta lege și de cadrul normativ aferent;
- e) să informeze publicul cu privire la exercitarea activității sale, cu respectarea principiului confidențialității privind datele care i-au devenit cunoscute în exercitarea activității sale;
- f) să sesizeze organele abilitate atunci când îi sunt încălcate drepturile;
- g) să fie remunerat/ă pentru activitatea desfășurată conform prevederilor contractuale;
- h) să apeleze de sine stătător la serviciile de asistență medicală urgentă prespitalicească, în caz că Beneficiarul este indisponibil telefonic, iar prin alte modalități nu este posibil rapid de luat legătura.

5. Termenul Contractului

5.1. Prezentul contract se încheie pe un termen de _____, intră în vigoare la data de _____ și este valabil până la _____.

5.2. Durata contractului poate fi prelungită cu acordul părților, printr-un act adițional, încheiat cu cel puțin 10 zile înainte de expirarea prezentului contract.

6. Încetarea și suspendarea contractului

6.1. Prezentul contract încetează:

- a) prin acordul scris al părților;
- b) din inițiativa temeinic motivată a uneia dintre părți, cu un preaviz de 15 zile lucrătoare.
- c) la sfârșitul termenului pentru care a fost încheiat contractul.

6.2. Suspendarea contractului poate interveni în circumstanțe ce nu depind de voința părților, prin acordul părților sau la inițiativa uneia dintre părți. În perioada suspendării contractului, Părțile sunt exonerate de obligațiile de prestare și achitare a serviciilor.

6.3. În cazul suspendării patentei Prestatorului sau încetării valabilității acesteia, conform prevederilor Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, Beneficiarul are dreptul la rezoluțiunea unilaterală a contractului.

7. Dispoziții finale

7.1. Litigiile apărute în domeniul prestării serviciilor, care nu pot fi soluționate pe cale amiabilă între părți, sunt transmise spre soluționare instanțelor de judecată, în condițiile legii.

7.2. Orice modificări și completări la prezentul Contract sunt valabile numai în cazul în care au fost făcute în scris și au fost semnate de ambele părți.

7.3. Prezentul Contract este întocmit în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

7.4. Prezentul Contract poate fi completat cu anexe și acorduri suplimentare, după necesitate, care vor deveni părți integrante ale acestuia, precum și cu acte adiționale.

8. Adresele juridice și datele bancare a părților

8.1.

Prestatorul _____

8.2.

Beneficiarul _____

Prestator _____

Beneficiar _____

Anexa 9

Registrul de evidență a aflării copiilor în serviciile alternative de îngrijire

Numele/ Prenumele copilului	Data aducerii copilului	Data reprezentanței legale	Data de sănătate	Semnătura părintelui/îngrijitorului	Data luării copilului	Data reprezentanței legale	Semnătura părintelui/îngrijitorului	Mențiuni

Anexa 10

PLAN DE ACTIVITĂȚI

conform contractului nr ____ din _____

I. Îngrijirea și supravegherea copilului

Îngrijitorul/îngrijitoarea va asigura necesitățile fizice, emoționale și de sănătate ale copilului, precum și măsurile corespunzătoare pentru satisfacerea acestor necesități, igiena personală, supravegherea și menținerea stării de sănătate, precum va proteja copilul față de orice formă de abuz, neglijare sau exploatare, după cum urmează:

a) Particularități privind asigurarea unui mediu securizat și funcțional pentru copil-_____

b) Particularități privind asigurarea unui mediu sănătos, sigur și stimulativ pentru copil_____

c) Particularități privind asigurarea copilului cu un mediu de viață adecvat dezvoltării complexe și armonioase în cadrul familiei sale _____

d) Particularități privind activitățile educaționale, de comunicare, jocul, stimularea timpurie a dezvoltării copilului_____

e) Particularități privind sprijinirea copilului în dezvoltarea sa emoțională_____

f) Particularități privind asigurarea unui mediu psihic individualizat și protectiv_____

g) Indicații personalizate de îngrijire ale copilului, precizate de către reprezentantul legal al acestuia_____

h) Particularități privind acordarea primului ajutor în caz de îmbolnăvire/accidentare a copilului_____

i) În caz de necesitate, însoțește copilul la spital până când sosesc ii sau reprezentantul legal al copilului DA NU

j) Modalitățile de comunicare urgentă cu reprezentantul legal al copilului, despre orice situație dificilă și urgentă apărută, legată de copi | _____

II. Alimentarea copilului, regimul zilei și plimbările în aer liber

a) Îngrijitorul/îngrijitoarea asigură pentru copil, cu suportul reprezentantului legal, o dietă care să țină cont de nevoile de dezvoltare ale acestuia, precum și de preferințele sau specificul cultural și religios al copilului, după cum urmează:

b) Particularități privind regimul zilei și plimbările în aer liber:
